

Datum : 15 mei 2021
Kenmerk : 20210002.1
Aan : het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft : Antwoord op reactie gemeente
i.z. Advies betreffende het Concept Eindrapportage

Geacht college,

Inleiding:

Bij brief van 9 maart reageert het college van B&W op ons advies over de samenwerking tussen gemeenten en IBN. Ons inhoudelijk advies heeft niet geleid tot enige aanpassing in de oorspronkelijke eindrapportage inzake het partnership gemeente-IBN. Dat is teleurstellend.

Bij ons advies zijn wij uitgegaan van de belangen van de doelgroep, de mensen die niet of niet zonder hulp kunnen participeren in de reguliere arbeidsmarkt. Voor deze doelgroep is het belangrijk dat er een gezonde organisatie bestaat aan wie zekerheid wordt geboden dat die in de toekomst kan blijven functioneren.

Voorwaarden hiervoor zijn:

1. Het is nodig dat er een mate van garantie bestaat over de omvang van de instroom. (Wij zijn ons ervan bewust dat economische omstandigheden die instroom beïnvloeden).
2. Duidelijkheid over financiering op lange termijn.
3. Voor de mensen is het belangrijk dat er een gerede kans is op een bestaan buiten de uitkering door een reëel zicht op een vaste baan met voldoende inkomen.

Het is natuurlijk aan de gemeente om al dan niet mee te gaan in onze voorstellen. Verschillen van inzicht zullen altijd blijven bestaan. Wat heel erg tegen valt is het feit dat ons advies in algemene zin en naar onze mening op ontwijkende wijze wordt becommentarieerd. We vinden het jammer dat we niet in de gelegenheid zijn gesteld om ons advies mondeling nader toe te lichten en te bediscussiëren.

We zijn ons ervan bewust dat het besluit over het partnership al door de gemeenteraad is genomen, maar we willen nog even kort op een aantal punten reageren.

Kwantiteit en kwaliteit van de instroom

Advies ASD:

Neem in overeenkomst harde garantie op dat instroom van aantal PW'ers minimaal gelijk is aan het aantal personen dat uitstroomt uit de WSW.

Reactie gemeente:

Harde garantie is niet te geven over volume van instroom omdat de economie fluctueert en bij hoogconjunctuur mensen rechtstreeks door de gemeenten geplaatst kunnen worden.

Advies ASD:

Zorg dat de instroom bij IBN een evenredige afspiegeling is van de totale doelgroep.

Reactie gemeente:

Er is niet alleen afgesproken dat de gemeenten de mensen met de minste verdien capaciteit bij IBN plaatsen, maar dit ook *proberen* met mensen met meer verdien capaciteit.

Opmerking werkgroep ASD.

Doel van ons advies is om de infrastructuur van IBN voldoende toekomstbestendig te maken. Dit is van groot belang voor de doelgroep; het doorontwikkelen naar een solide sociaal ontwikkelbedrijf voor mensen met een achterstand en/of beperking. En ook een absolute voorwaarde om de noodzakelijke continuïteit van IBN te waarborgen. IBN is een partner en een zeer belangrijke partner voor onze participatie samenleving

Het niet stellen van harde garanties veroorzaakt grote onzekerheid om toekomst IBN bestendig te houden. De deelnemende gemeenten zijn eigenaar van IBN en er is grote tevredenheid over het functioneren van IBN.

Infrastructuur

Advies ASD:

Laat een onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de meest optimale vorm en wijze van samenwerking tussen gemeenten en IBN.

Reactie gemeente:

In de projectgroep zat een onafhankelijk adviseur en mede daardoor zijn de scenario's in het advies gekomen.

Opmerking werkgroep ASD

Het advies van de ASD is veel fundamenteler dan de participatie van een onafhankelijk adviseur in de projectgroep. De uitvoering van de Participatiewet is een complexe materie waarbij diverse verschillende regelingen en doelgroepen bij elkaar zijn gebracht die voorheen deels centraal, deels regionaal en deels lokaal werden uitgevoerd. Hiermee is het belang om met de schaarse overheidsmiddelen zo efficiënt en effectief mogelijk om te gaan alleen maar toegenomen.

Duidelijk is dat de regiefunctie bij de gemeente ligt. Wat de uitvoering betreft zijn er momenteel diverse spelers actief waaronder de gemeentelijke dienst werk en inkomen en IBN.

Omdat de doelgroep soms vanuit verschillende partijen benaderd wordt en soms meerdere partijen een deel van het proces uitvoeren, is er waarschijnlijk sprake van een groot aantal dubbels, overlaps en afstemmingsmomenten.

Het ontbreken van een goed doordacht model waarbinnen op doelmatige en doeltreffende wijze de uitvoering van de Participatiewet wordt opgepakt leidt tot verkwisting van middelen die beter kunnen worden ingezet ten behoeve van de doelgroep. Om deze reden hebben wij geadviseerd om externe deskundigen.

Financiën:

Advies ASD:

Stel lumpsumfinanciering voor minstens 5 jaar vast op een adequaat niveau.

Reactie gemeente:

Afgesproken is om de lumpsum in principe voor onbepaalde tijd vast te stellen en om de 2 jaar de hoogte ervan te evalueren.

Opmerking werkgroep ASD

Bij herinvesteringen in bedrijfsmiddelen, of bij investeringen in vernieuwingen moet er in redelijke mate de mogelijkheid bestaan om deze investeringen terug te verdienen. Gemiddeld gesproken achten wij een terugverdientijd van 5 jaar het minimale om tot een gezonde bedrijfsvoering te komen. "Onbepaalde tijd" is daarbij naar onze mening een te vaag perspectief waarop geen verantwoorde investering te rechtvaardigen is. Dat er tussentijds (bijvoorbeeld iedere twee jaar) gekeken wordt naar de benodigde hoogte van het bedrag versterkt allen maar ons voorstel.

Om op een verantwoorde wijze te investeren in bedrijfsontwikkelingen is zekerheid over een lumpsumvergoeding voor de duur van 5 jaar naar onze mening het minimum.

Beschut werk

Advies ASD:

Verhoog voor doelgroep beschut werk lumpsum met 25%

Reactie gemeente:

We vergoeden altijd 70% van het minimumloon ook bij een hogere loonwaarde dan 30%.

Gemeente plaatst soms rechtstreeks mensen die tot de doelgroep behoren met een hogere loonwaarde bij derden.

Opmerking werkgroep ASD

Uitzonderingen bevestigen de regel maar niemand zal ontkennen dat gemiddeld gesproken de doelgroep beschut werk de laagste verdien capaciteit heeft, de hoogste begeleidingsbehoefte heeft en de hoogste lasten heeft qua infrastructuur.

Binnen de oude WSW lag de gemiddelde arbeidscapaciteit tussen de 20 en 25%; het huidige gemiddelde zal daar in de praktijk niet ver van af liggen. Zeker niet als de gemeente ook nog eens de betere kandidaten rechtstreeks plaatst bij bedrijven of instellingen. Bovendien compenseert de loonkostensubsidie uitsluitend het "tekort" op het minimumloon. De extra kosten voor begeleidingsbehoefte en de extra kosten van de infrastructuur worden dus niet gecompenseerd. Dat was en is voor ons dan ook de reden om voor te stellen om de lumpsumfinanciering voor deze groep met 25% te verhogen.

De gemeente vergoedt in grote mate de extra kosten met betrekking tot de looncomponent. Voor de extra kosten van begeleiding en infrastructuur dient eveneens een adequate vergoeding beschikbaar gesteld te worden die door ons wordt geraamd op 25% van de lumpsum.

Structurele fulltimebanen

Advies ASD:

Geef kandidaten een vaste baan en indien mogelijk een fulltime dienstverband.

Reactie gemeente:

Gemeente stelt het niet eens te zijn met ons advies en vindt het normaal dat werkgever eerst kijkt of werk passend is.

Opmerking werkgroep ASD

Ook wij vinden het normaal dat eerst gekeken wordt of het werk passend is. Een start met een tijdelijk dienstverband van bijvoorbeeld één jaar is realistisch. Wat van belang is, is dat er een reëel perspectief voor de kandidaat ontstaat op een vaste baan. Op ons advies voor een fulltime dienstverband gaat de gemeente niet in.

Om mensen uit de doelgroep perspectief te bieden op een volwaardige maatschappelijke participatie dienen kandidaten zoveel mogelijk een vaste, fulltime baan te krijgen.

Wij reageren normaliter weinig op reacties op onze adviezen. Deze reactie wordt gegeven omdat wij vinden dat de samenwerking met IBN voor de deelnemende gemeenten maar vooral voor de doelgroep van een groot maatschappelijk belang is. Tevens omdat naar onze mening de IBN toonaangevend in Nederland is hoe mensen die niet op de reguliere arbeidsmarkt kunnen functioneren of een afstand hebben hiertoe, toch kunnen participeren.

Met vriendelijke groet,

Jaap Kool
Voorzitter ASD

Ad van Orsouw
voorzitter kenniskring WIAS